

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 17-03-2020
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPSDE
Sagsnr.: 2002155
Dok. nr.: 1132657

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 21. februar 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 670 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jane Heitmann (V).

Spørgsmål nr. 670:

”Kan ministeren oplyse, hvilken evident viden man i øjeblikket har omkring pornos påvirkning på unge mennesker og deres trivsel – set i lyset af, at også børn og unge mennesker på internettet har let adgang til og eksponeres for porno?”

Svar:

Jeg har til brug for min besvarelse indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som oplyser følgende:

”I december 2019 udgav førende forskere og klinikere i Danmark en revideret udgave af lærebog i klinisk sexologi ”Sexologi – faglige perspektiver på seksualitet”. Denne indeholder bl.a. et kapitel om pornografi, som samler nyeste viden på området, herunder specifikt viden om unge og pornografi samt et kapitel om seksuelle afhængighedstilstande.

Det skal indledningsvis bemærkes, at der bør skelnes mellem børn (under teenagealderen) og unge, hvor der for børn er generel enighed om, at eksponering for porno kan have negativ indflydelse på deres trivsel og opleves som ubehageligt (Zeuthen 2019). Og jo yngre barnet er, jo mere problematisk bliver det, da barnet ikke i tilstrækkelig grad har den kognitive begrebsramme til at forstå forskellen på fantasi og virkelighed, og ej heller har den følelsesmæssige og fysiske modenhed til at håndtere de indtryk porno kan give.

De fleste danske unge i alderen 15+ har erfaringer med porno (Frisch og Graugaard 2019), og angiver at de ser det for sjov, af lyst eller af nysgerrighed. Når det gælder teenagere findes det både i dansk og international litteratur, at der er statistiske sammenhænge mellem unges seksuelle viden, holdninger og adfærd og brug af porno. Således at jo mere pornografi de unge forbruger, jo mere seksuelt liberale holdninger har de, og jo større er sandsynligheden for at de har haft samleje, tilfældig sex og oplevet/udøvet seksuelt aggressiv adfærd. Der er findes også sammenhæng mellem porno-forbrug og tidlig seksuel debut, mange oplevelser med ”usikker sex” samt erfaringer med seksygdomme (Hald, kap 17. I: Graugaard et al. 2019).

Det vides dog ikke med sikkerhed, om der er tale om direkte kausal sammenhæng, således at porno er årsagen til bestemte typer holdning og adfærd, men at det lige så vel kan være udtryk for allerede eksisterende holdninger, præferencer og adfærdsmønstre. Således at unge der er seksuelt spændingssøgende og frisindede og som udviser mest udadvendt seksualadfærd til at begynde med, opsøger mere porno. Årsagssammenhængene er ganske givet komplekse, og varierende fra person til person.

Det er heller ikke entydigt, om disse sammenhænge - når det ikke handler om direkte skadelig risikoadfærd - skal tolkes negativt. Seksuelt liberale holdninger, hyppige samlejer og stor variation i det seksuelle samvær, kan også opleves som positive bidrag til en velfungerede seksualitet – også hos unge (Hald 2019).

Det har været fremført, at porno kan give anledning til, at unge får et urealistisk billede af hvad sex er, høje præstationskrav til én selv og partneren, samt urealistiske forventninger til krop og udseende. Dette kunne i højere grad være tilfældet for unge, som er mere sårbare overfor eksterne påvirkninger grundet alder og begrænset erfaring (Hald 2019). Omvendt tyder studier blandt unge på, at de er godt i stand til at skelne mellem fiktion og virkelighed – måske ovenikøbet bedre end ældre aldersgrupper, da de er opvokset med at skulle navigere i en digital virkelighed (Løfgren-Mortenson et al 2010, Mattebo et al. 2013, Mattebo et al. 2014). Det afgørende i denne sammenhæng er, om de unge har fortrolige voksne de kan tale med om porno, således at oplevelserne kan perspektiveres ift. til de unges eget liv og ”den virkelige verden”. Det er således vigtigt at forældre og fagprofessionelle der møder de unge i hverdagen fx lærere og pædagoger, har de nødvendige redskaber til at indgå i en dialog om emnet.

Endelig skal nævnes, at decideret afhængighed af sex og/eller porno, er et fænomen der har fået mere opmærksomhed de seneste år. Senest har WHO valgt at inkludere tvangsmæssig seksuel adfærdstørrelse (compulsive sexual behavior disorder), herunder pornoafhængighed, som en selvstændig diagnose i ICD-11 (Hald 2019, kap 41, i Graugaard et al. 2019).

Der findes ikke tal for antallet af pornoafhængige i Danmark, ej heller for antallet af personer i behandling herfor, eller deres aldersprofil. I den nyligt offentliggjorte SEXUS undersøgelse angiver 3 % af mænd og 1 % af kvinder, at være plaget af ikke at kunne kontrollere deres seksuelle aktiviteter (Frisch og Graugaard 2019). Dog må det antages, at jo lettere adgang der er til porno, jo flere vil udvikle et problematisk forbrug – som det ses med det meste andet misbrug. Et svensk studie fra 2010 (Løfgren-Mortenson 2010) finder at den gruppe af unge, som ifølge forskerne er i risiko for at udvikle misbrug og afhængighed af porno, kan beskrives som isolerede og ensomme, og at det formentlig er de eksisterende psykosociale belastninger, der disponerer for udviklingen af pornoafhængighed.”

. / . Kildeliste over kildehenvisningerne i bidraget ovenfor fremgår af vedlagte bilag.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Sofie Dencker